

VASIKKAPROSESSI LYPSYKARJATILOILLA – SYNTYMÄSTÄ VIEROITUSVAIHEESEEN

23.5.2022

Eveliina Liinamaa

TYÖN TAVOITTEET

- Selvitys vasikoiden kasvatuksesta maitotiloilla
- Teoria tuki omaa opiskelua vasikoiden hyvästä kasvatuksesta
 - ajankohtaisen tiedon jakaminen alan toimijoille
- Tutkimus maitotiloilla

VASIKAN ENSIMMÄISET KUUKAUDET

- Pääravintona maito
 - hyvälaatuinen ternimaito syntymän jälkeen, jonka jälkeen kunkin tilan käytänteisiin sopiva juotto
 - ruuansulatus keskittyy juoksutusmahaan
- Pötsin kehittymisen kannalta tärkeää karkea- ja väkirehun syöminen sekä veden juominen
 - tarjoaminen mahdollisimman nuorena
 - kiinteän rehun syöminen alkaa 1-2 viikon iässä ja sen jälkeen märehminen noin kuukauden ikäisenä

HYVINVOINTIIN VAIKUTTAVAT HAASTEET

- Vasikoiden tarttuvat taudit iskevät juottokaudella ja vaikuttavat vasikoiden kasvuun
 - kryptosporidioosi, rotavirus, hengitystietulehdukset, napatulehdukset
 - hyvillä olosuhteilla mahdollisuus vaikuttaa sairauksien vakavuuteen
- Vasikoiden kylmäkasvatus yleistyy Suomessa
 - hyvä ilmanvaihto -> parempi ilmanlaatu
 - eri tilassa kuin vanhemmat eläimet
 - vasikoille sopii erilainen ilmanvaihto kuin vanhemmille eläimille

MUUTOKSET VASIKAN ELÄMÄSSÄ

- Muutos on aina vasikalle stressi
- Tutkimusten mukaan yksi muutos viikossa sopii vasikalle parhaiten, jolloin se ehtii tottua uuteen asiaan
- Ryhmän muuttuminen, juoton lopettaminen, ruokinnan muutos, korvamerkintä, nupoutus, kuljettaminen paikasta toiseen

VIEROITUSVAIHE PUOLEN VUODEN IKÄÄN SAAKKA

- Juotolta vieroitus 8-10 viikon iässä
- Ruokinnan säilyttäminen mahdollisimman samanlaisena kuin juottoaikana
 - = muut ruokintakomponentit samoja maidon tai maitojuoman jäädessä pois
 - vasikan saatava täytettyä sama energia- ja valkuaistaso kuin aiemmin maitojuotolla
- Vasikka-ape, seosrehu + täydennys vasikoille tarkoitettulla täysrehulla, erillisruokinta
 - vasikka-ape pienille suunniteltu oma seosrehu
 - olki, melassi, täysrehu

ONNISTUNUT VIEROITUS

- Vasikan päiväkasvu 900 – 1200 g/pv
- Kiiltävä karva, lihaksikkuus, täysi maha
- Vasikat leikkivät ryhmässä
- Toisten vasikoiden imeminen kertoo epäonnistumisesta

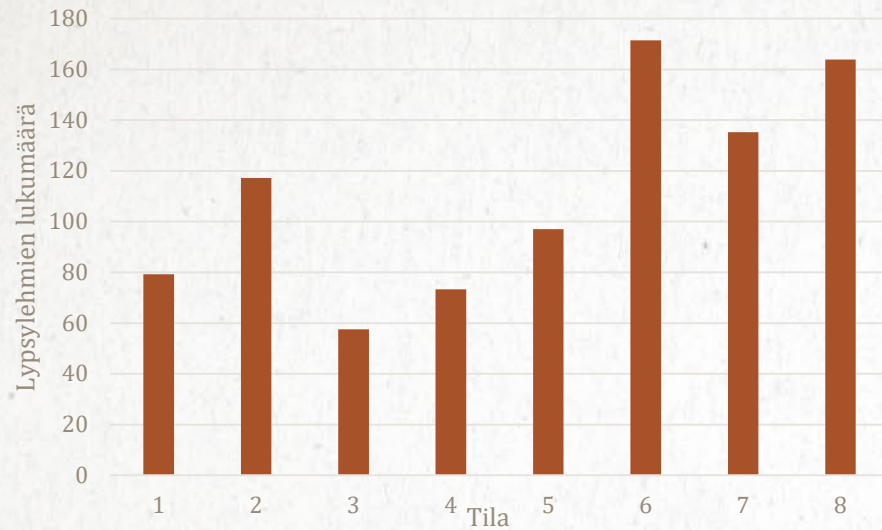

HAASTATTELU TILOILLE OPINNÄYTETYÖHÖN

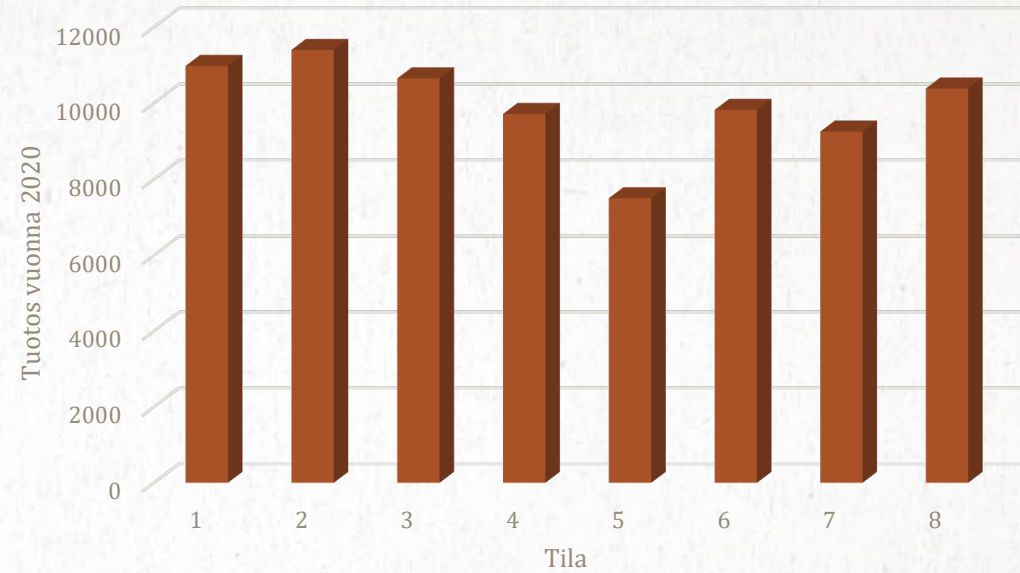
- Karjan tiedot lukuina
 - tuotosseurannan vuosiraportti 2020
 - Vuodessa syntyvät vasikat
 - kaikki vs maidontuotantoon kasvatettavat lehmävasikat
 - Ruokinta
 - juottoaikana ja vieroituksen jälkeen
 - vieroituksen aikaiset muutokset
 - Vasikoiden tilat
 - karsinaratkaisut, ryhmä koko, olosuhteet
 - Vasikoiden sairaudet
-

TILOJEN POHJATietoA

Haastateltavien tilojen keskilehmäluku

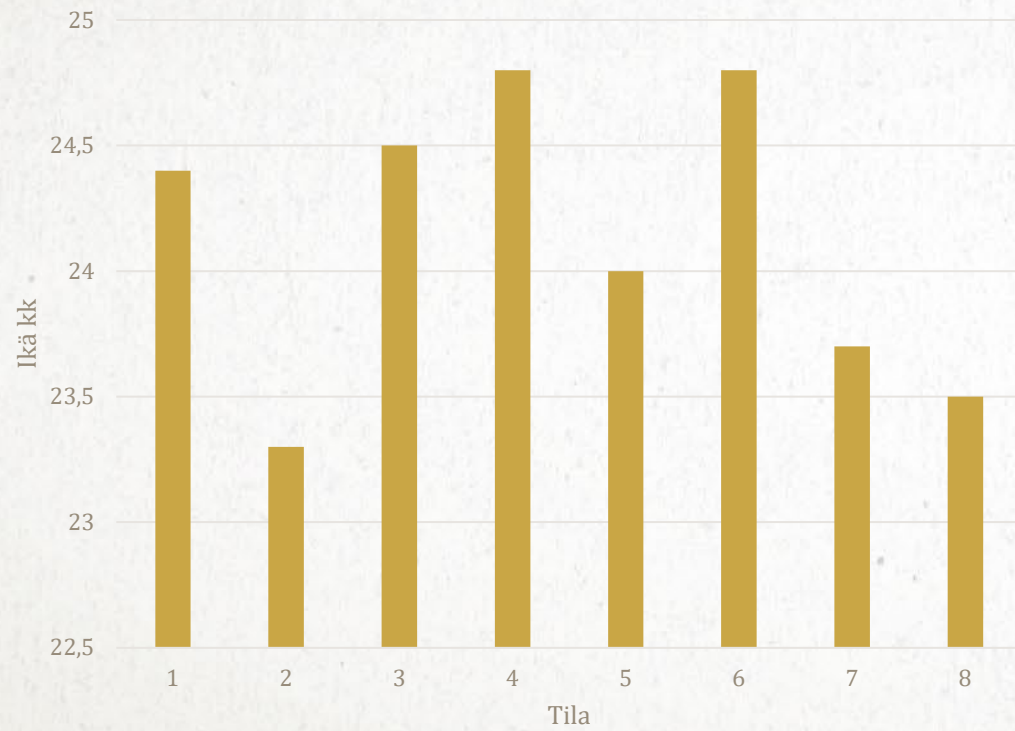

Ensikoiden tuotokset vuonna 2020

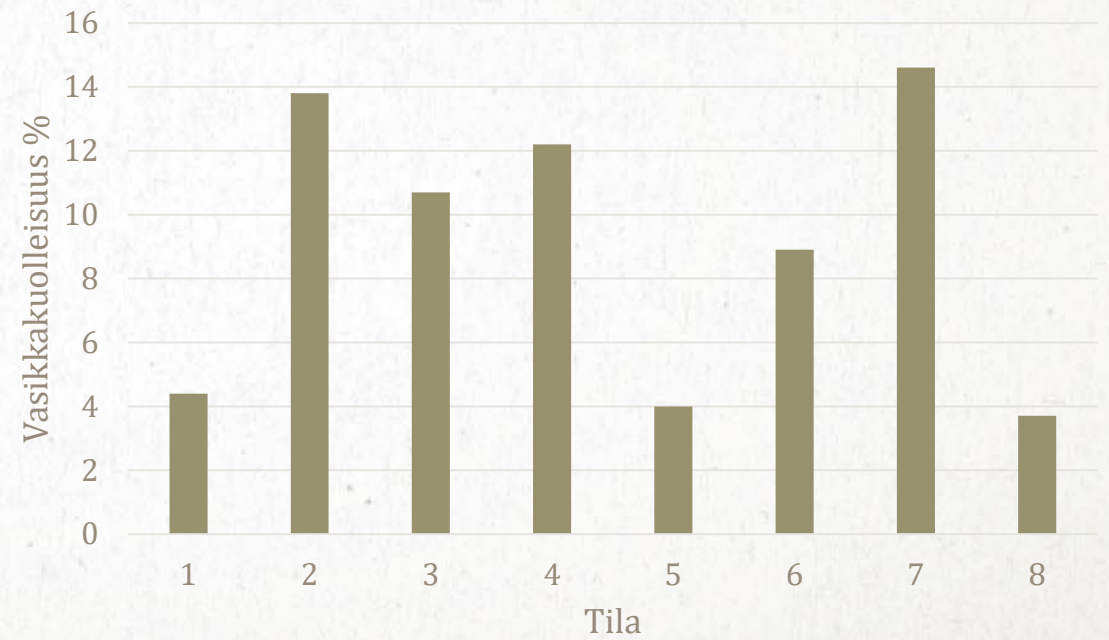

- Ensikoiden tuotos antaa suuntaa vasikka- ja hiehoajan onnistumisesta

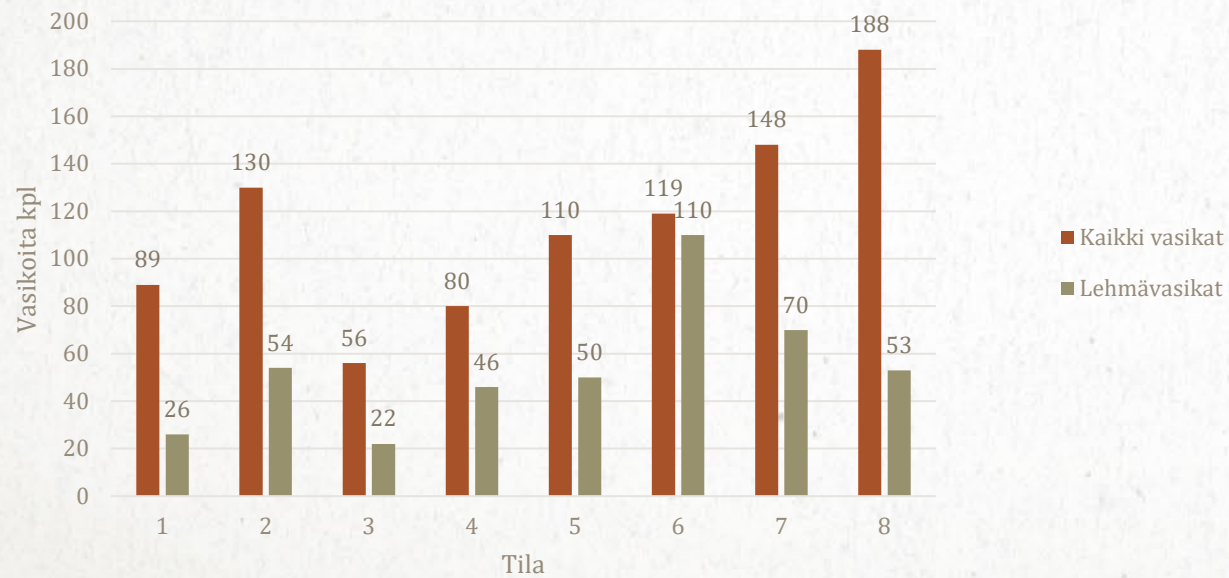
Ensikoiden keskipoikimaikä kk

Vasikkakuolleisuus vuonna 2020

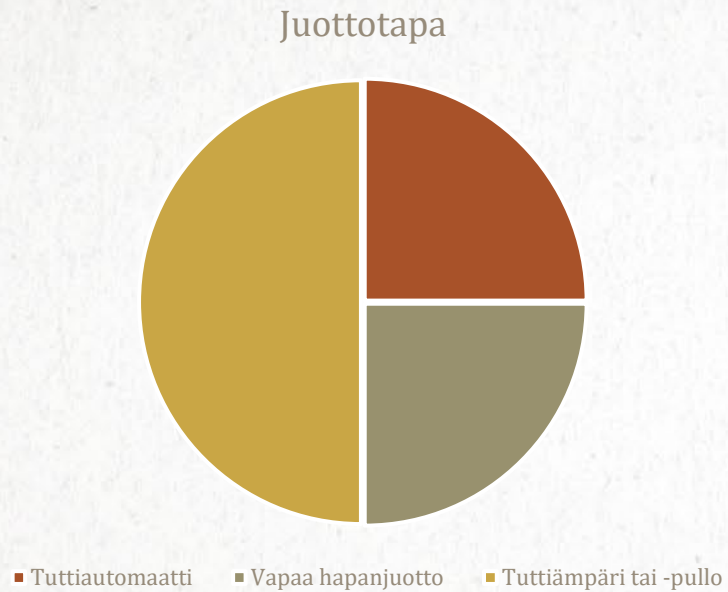

Tilalla vuodessa syntyvien vasikoiden määrä vs tilalle jätettävät
lypsylehmäksi kasvatettavat vasikat

- Mukana laajentavia tiloja, joilla vasikoiden määrä poikkeuksellisen suuri

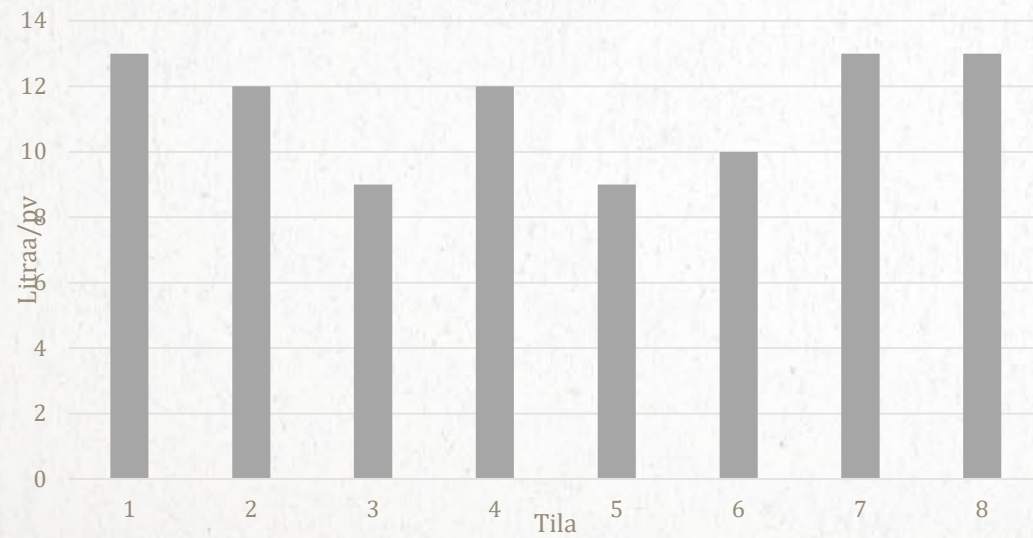
VASIKOIDEN RUOKINTA VIEROITUKSEEN SAAKKA

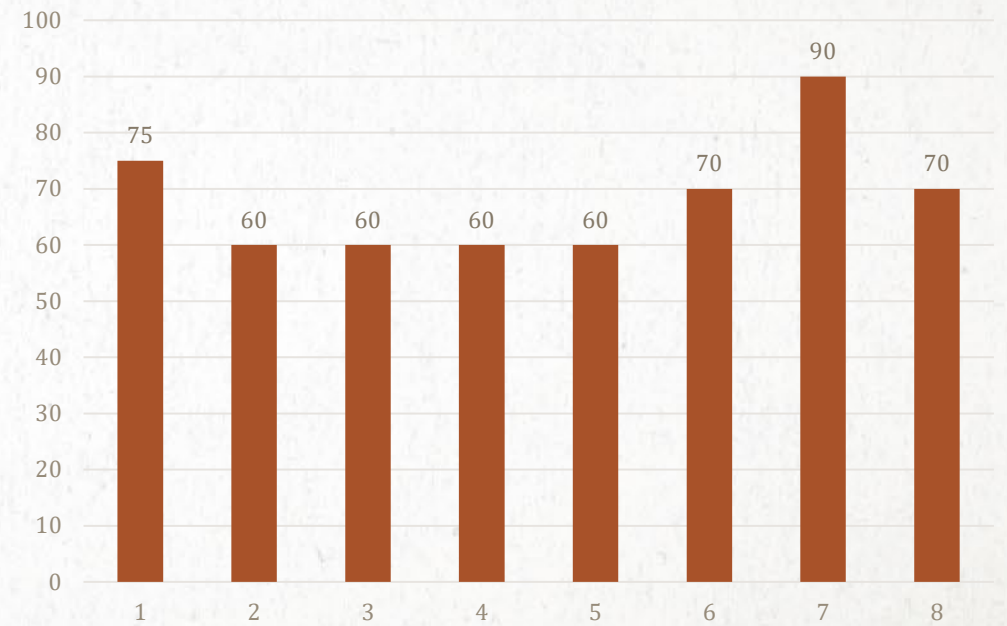
- Automaattijuottotiloilla maitojauhejuoma, ämpärijuotolla 50% jauheella

JUOTTOKAUSI

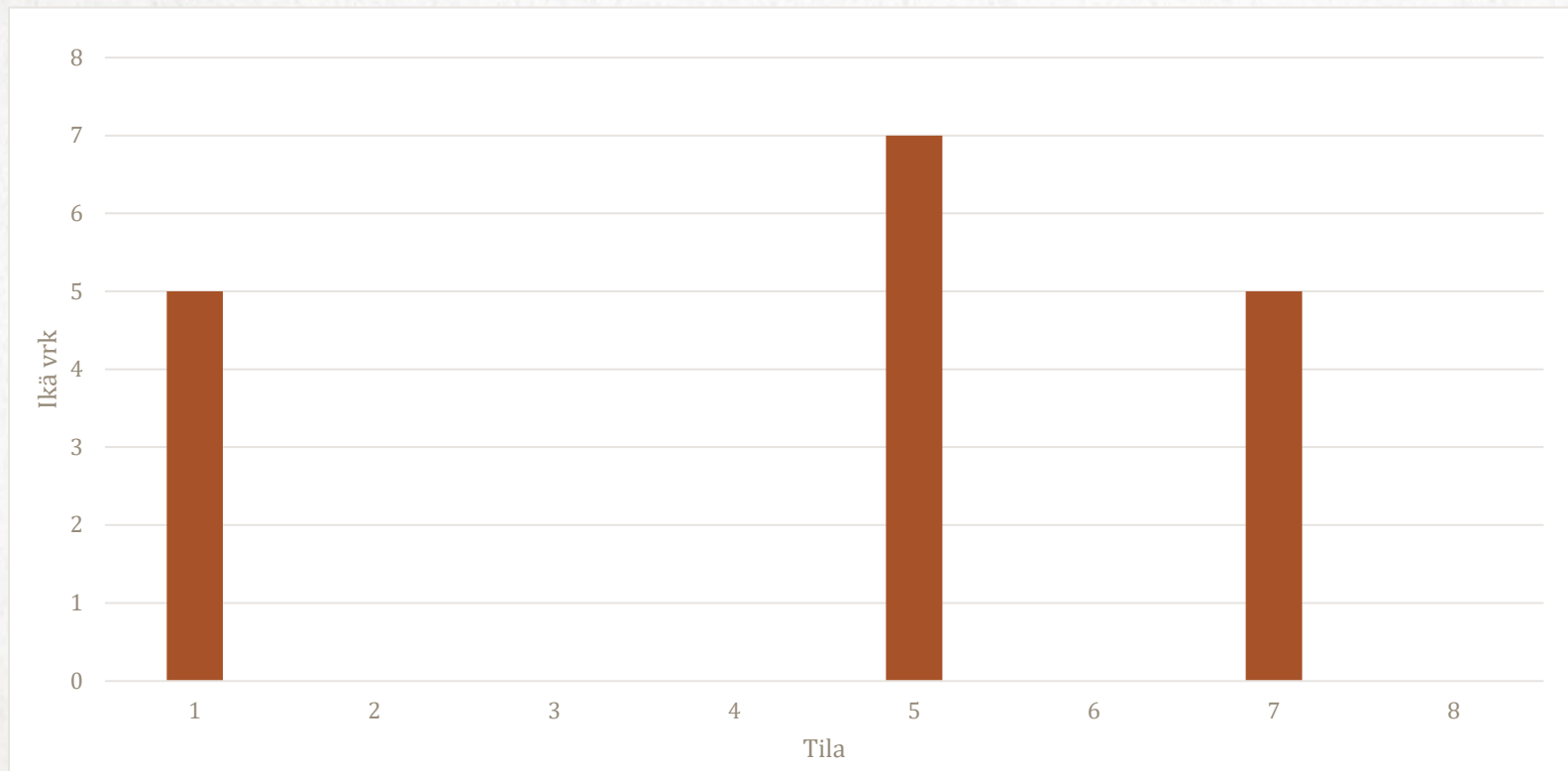
Juotettavan maidon määrät

Ikä vrk juotolta vieroitettaessa

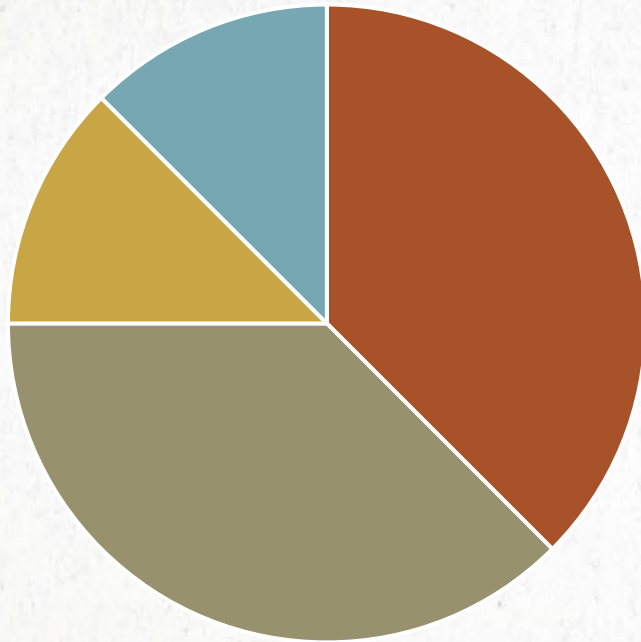

KIINTEÄN REHUN TARJOAMINEN

RUOKINTA VIEROITUKSEN JÄLKEEN

Vieroitettujen ruokinta

■ Lehmien seosrehu + vasikoiden täysrehu

■ Vasikka-ape

■ Säilörehu, hienä, vasikoiden täysrehu

■ Lehmien seosrehu, hiehoseosrehu + täysrehu, vilja

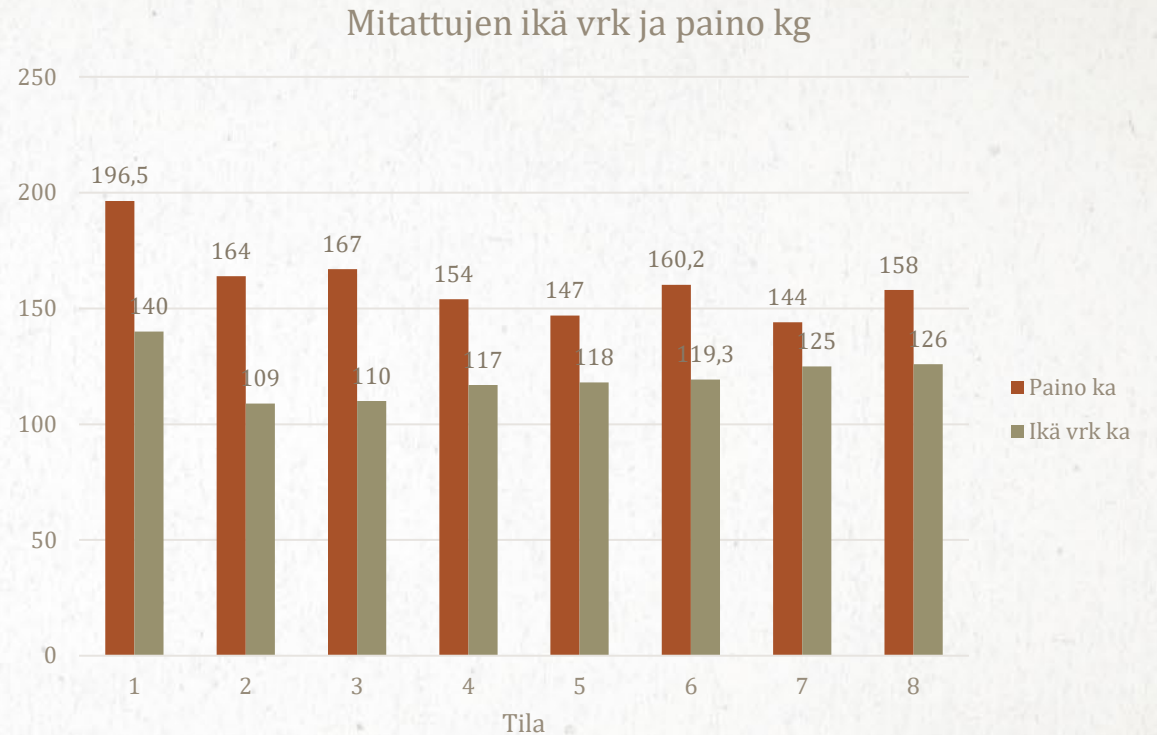
TILAKÄYNNIT HAASTATTELUN TUEKSI

- Haastateltavia tiloja mukana 8 kappaletta
 - omia kontakteja, ProAgrian asiakastiloja
 - vasikat 90 -150 vrk ikäisiä, vasikoita tutkimuksessa yhteensä 58
- Halusin nähdä vieroitetut vasikat paikan päällä ja vertailuun konkreettisia lukuja
 - olosuhteet
 - eläinten ulkonäkö

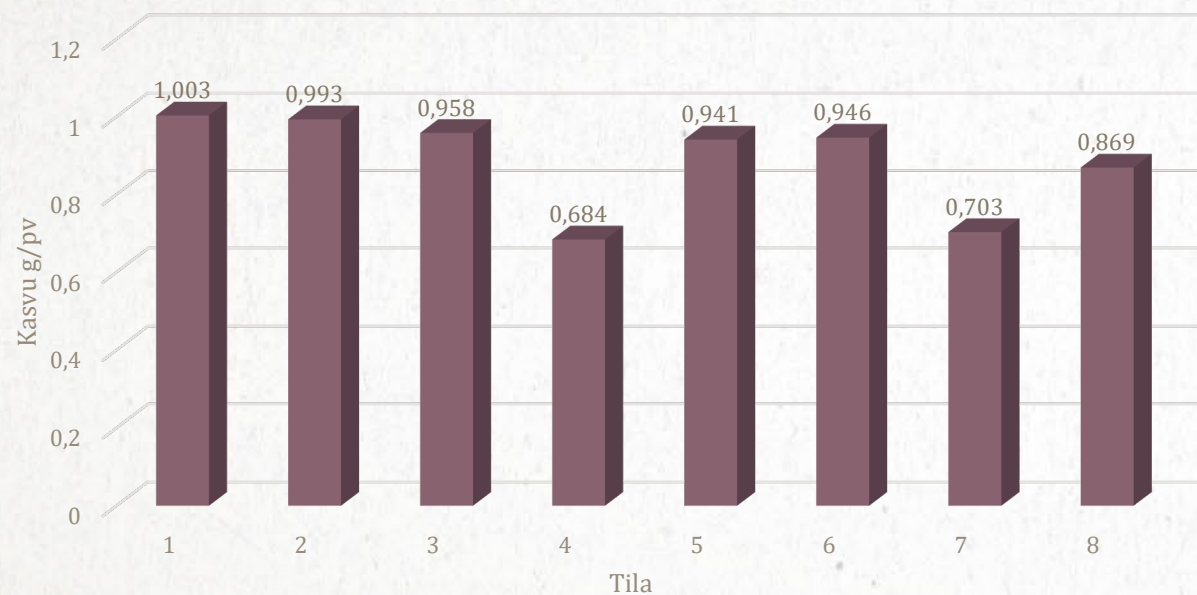
VASIKOIDEN MITTAAMINEN

- Mittaus elopainomitalla ja päiväkasvun laskeminen syntymästä alkaen
- Mitat kaikista ikäryhmään kuuluvista eläimistä
- Kunkin tilan vastasyntyneiden painon mittaaminen, mikäli vieroitetun oma syntymäpaino ei ollut tiedossa
- Opinnäytetyön tilojen välisessä vertailussa mukana päiväkasvujen keskiarvo

PÄIVÄKASVUT

Vasikoiden päiväkasvut

- Vasikoiden päiväkasvutavoitteena pidetään 3-6kk:n iässä 900-1000g (Norismaa 2012)
- Joidenkin lähteiden mukaan päiväkasvu voi olla vieroituksen jälkeen jopa 1200g
→ ehkäistään rasvoittuminen

VIEROITETTUJEN ULKONÄÖN HAVAINNOINTI

Pörröinen,
samea karva

Heikot
lihakset

Roikkuva
maha

6kk ikäinen vasikka

Kiiltävä karva

Täysi pötsi,
maha ei
roiku

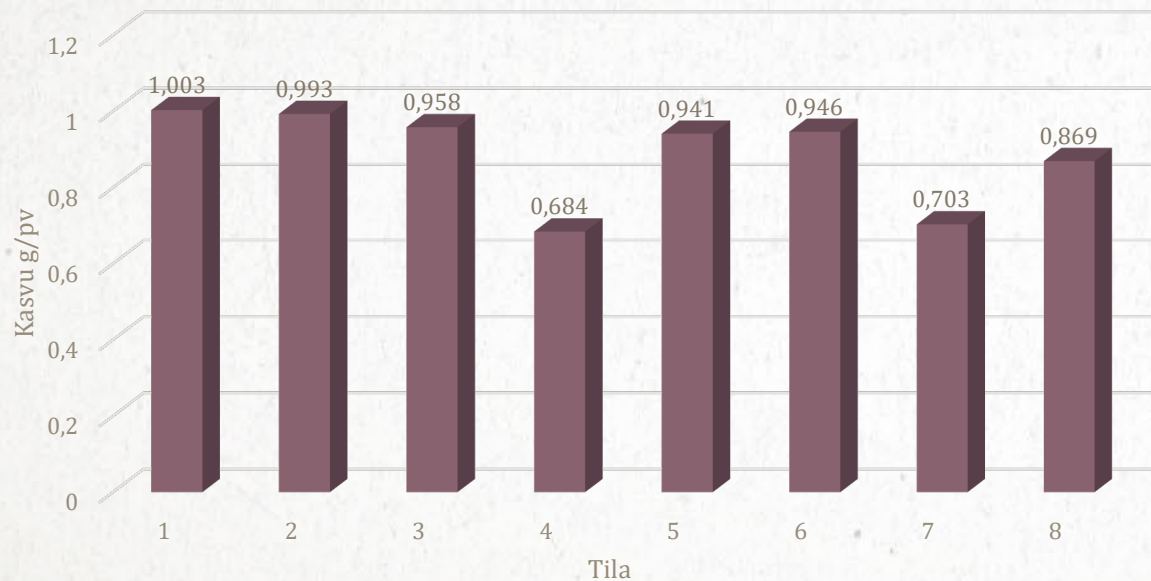
Lihaksikkaat
jalat

”sharppi”,
pikkulehmä

5,5 kkk ikäinen vasikka

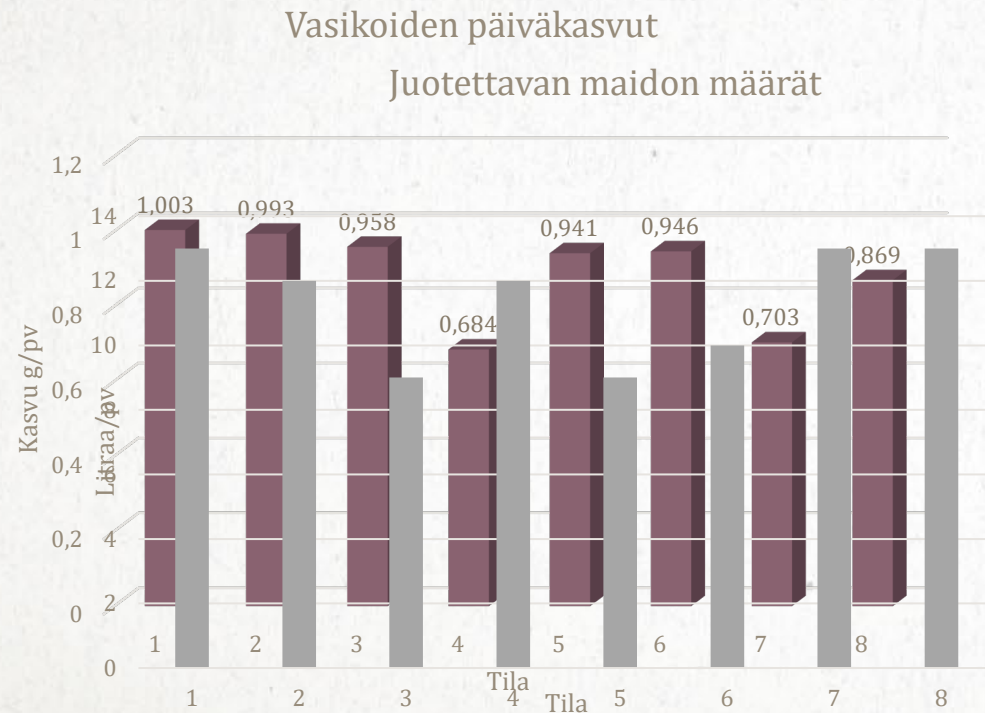
JOHTOPÄÄTÖKSET

Vasikoiden päiväkasvut

- Tiloilla 4. 7 ja 8 vasikoita oli paljon ja niiden karsinoissa oli silmämääräisesti ahdasta
- Tiloilla 4. 6 ja 8 kryptosporidioosi

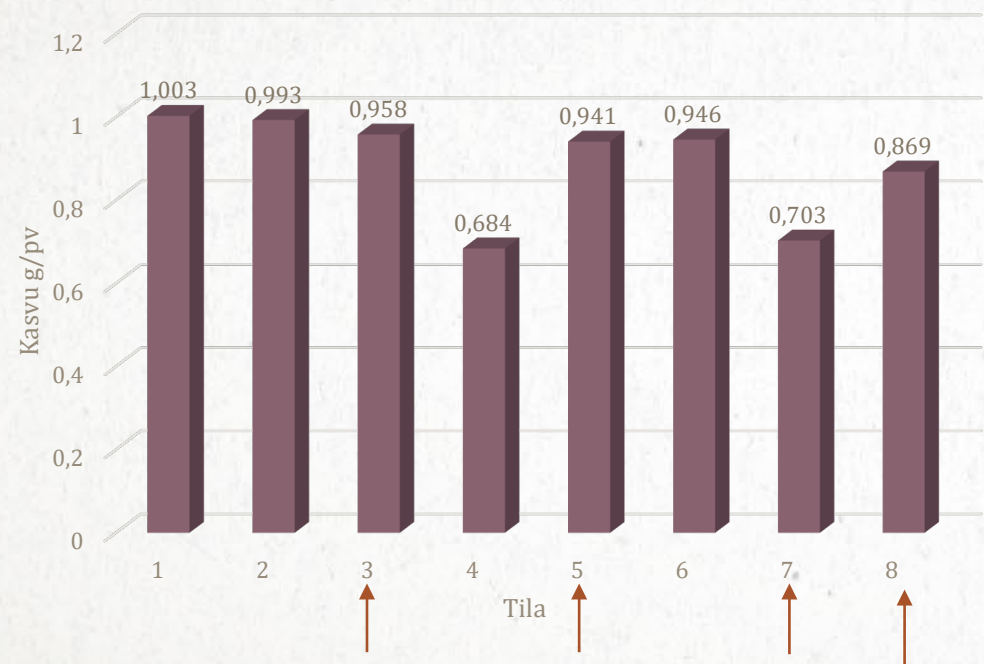
MAIDON VAIKUTUS KASVUUN

- Tiloilla, jossa juotettu paljon maitoa, pääasiassa hyvät kasvut
-voiko tehdä johtopäätöstä pelkästä maidon määrästä?
- Tilat 7 & 8 vapaa hapanjuotto, eläinkohtaisesti toteutuneet määrät eivät ole tiedossa
- Tiloilla 4 & 5 maitojuotto

MUUTOKSET VASIKAN ELÄMÄSSÄ

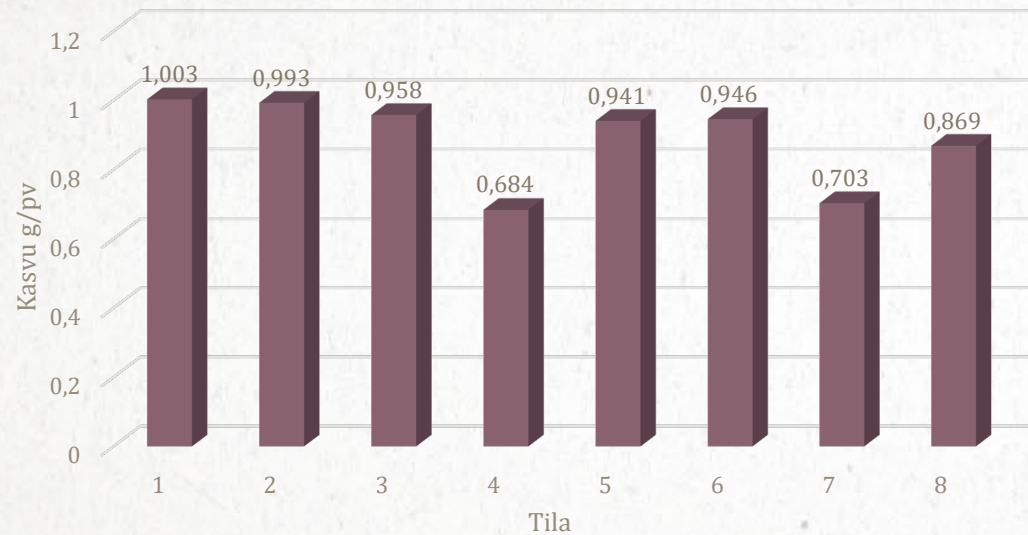
Vasikoiden päiväkasvut

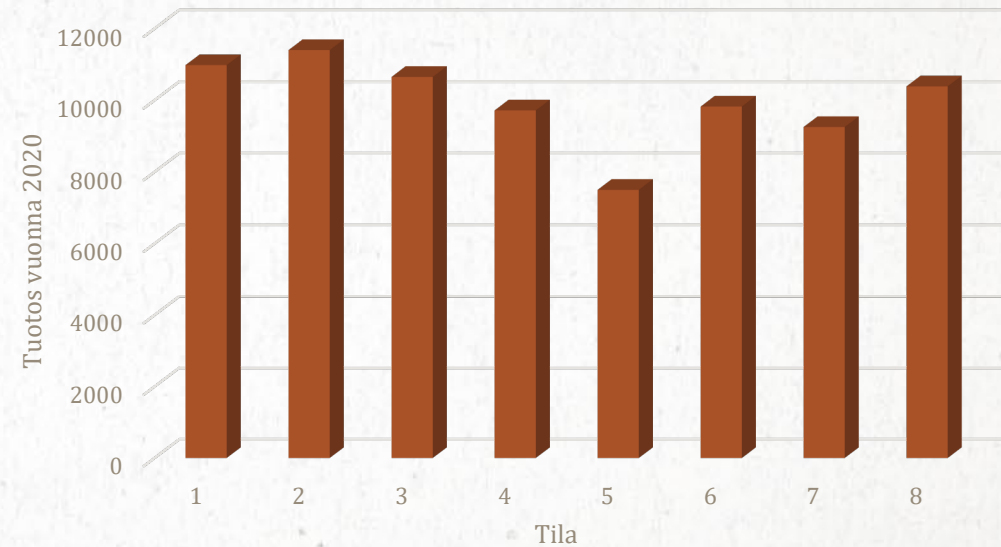
	Ruokinnan muutos juoton lo- puttua	Ryhmän/ karsi- nan muutos heti juoton jäl- keen
Tila 1		
Tila 2		
Tila 3	x	x
Tila 4		
Tila 5	x	
Tila 6		
Tila 7	x	x
Tila 8	x	x

PÄIVÄKASVUN VAIKUTUS ENSIKKOTUOTOKSEEN?

Vasikoiden päiväkasvut

Ensikoiden tuotokset vuonna 2020

- Osalla tiloista esim. vasikoiden ruokintaa tai olosuhteita oli muutettu 1-2 vuoden aikana haastatteluhetkellä, jolloin nykyiset ensikkotuotokset eivät kerro haastatteluhetken ruokinnan vaikutuksesta

YHTEENVETOA

- Väljät olosuhteet oli selkeä yhteinen tekijä vasikoiden kasvussa
- Pahana sairastettu kryptosporidioosi vaikuttaa merkittävästi kasvuun
 - voi välttää hyvillä olosuhteilla
- Kaikilla haastattelutiloilla maitoa juotetaan vähintään 8 litraa päivässä
 - suuremmilla määrillä ei selkeää vaikutusta kasvuun
- Suoraa vertailua maitotuotokseen ei tässä tutkimuksessa
pysty tekemään
 - tilat joilla vasikat kasvoivat huonosti, oli ensikoiden tuotos matalampi

